

109992

AP 1215-96

Fortalte hemmeligheter

Emil Løvlien, NKPs formann i en årrekke, fortalte i 1962 Sovjets Oslo-ambassadør om «USA-offiserer i Finnmark».

I mars 1962 hadde Løvlien, som ikke ble gjenvalgt i 1961, et møte med den sovjetiske ambassadør Nikolaj Lunkov. Her fortalte han at det var amerikanske offiserer, iført norsk uniform, som «drev og sjefet» på militærflyplassene i Bodø og Banak. Han ba om å få kontrollere denne informasjonen før han kunne regne den som helt pålitelig, og om det ville han informere ambassaden senere.

Lunkov skriver i sitt referat at denne opplysningen var av stor interesse, og han fremholdt dette for Løvlien. Dette er nedtegnet i Lun-

kovs dagbok, som er en del av det arkivmateriale Institutt for forsvarsstudier har fått fra arkiver i Moskva.

Med på dette møtet var tre andre av toppskikkelse i NKP: Generalsekretær Jørgen Vogt, og sentralstyremedlemmene Just Lippe og Reidar T. Larsen. De snakket også om de norske kommunistenes situasjon, og ambassadøren skriver at de vedgikk at de sto svakt i de tre nordligste fylker og derfor hadde tilsatt en reise- sekretær. Men Løvlien innså at dette ikke var nok til å styrke partiarbeidet der, skriver han.

Mens han ennå var stortingsrepresentant, informerte Løvlien Sovjetambassaden om et lukket møte i finanskomitéen i januar 1961.

Her redegjorde finansminister Petter Jakob Bjerve og sentralbankdirektør Erik Brofoss for valutasituasjonen og USAs økonomiske prognoser ved president-skiftet.

Rapporten fra ambassaden om dette møtet er skrevet av en sekretær. Det foregikk 18. januar 1961, og det blir avtalt at Løvlien skal møte ambassadøren 27. januar. Stortingsrepresentant Løvlien understreker at han ønsker å overbringe disse opplysningene «i fortrolighet».

Emil Løvlien (1899-1973) var medlem av kommunistpartiet fra 1923. Han satt på Stortinget 1945-1949 og 1953-1961. Han var partiformann i NKP 1946-1965.